

Tilbageflytning over tid

Af Amalie Mellon Hansen, AMMH@kl.dk
Niels Henning Bjørn, NIHB@kl.dk

Dato: 6. december 2021

Sags ID: SAG-2021-05200
Dok. ID: 3157279

E-mail: AMMH@kl.dk
Direkte: 3370 3935

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 12

Denne analyse har til formål at beskrive flyttemønstret for unge danskere over tid og mellem kommuner. Baggrund er, at unge mellem 17 og 40 år flytter langt mere end børn og voksne over 40 år, hvorfor unges flyttemønstre er væsentlige i forhold til de demografiske ændringer. Her er særligt fokus på andelen af tilbageflyttere, der defineres som gruppen af unge, der efter de er blevet 15 år er fraflyttet deres barndomskommune i mindst to år og er vendt tilbage inden de er fyldt 35.

Analysens hovedkonklusioner

- Næsten hver fjerde af danskere bliver boende i deres barndoms-kommune i hele perioden fra de er 15-35 år.
- 14 pct. af årgang 1986 har været fraflyttet deres barndoms-kommune i mindst 2 år siden 2001 og er vendt tilbage inden 2021. Den samme gruppe udgør 13 pct. af årgang 1976.
- Der bliver langsomt færre 35-årige som bor i deres barndoms-kommune. Udviklingen skyldes, at flere flytter væk fra kommunen, da andelen af tilbageflyttere er svagt stigende.
- Kommunerne Tårnby, Hedensted og Dragør har siden 2011 været blandt kommunerne med flest tilbageflyttere.

Indhold

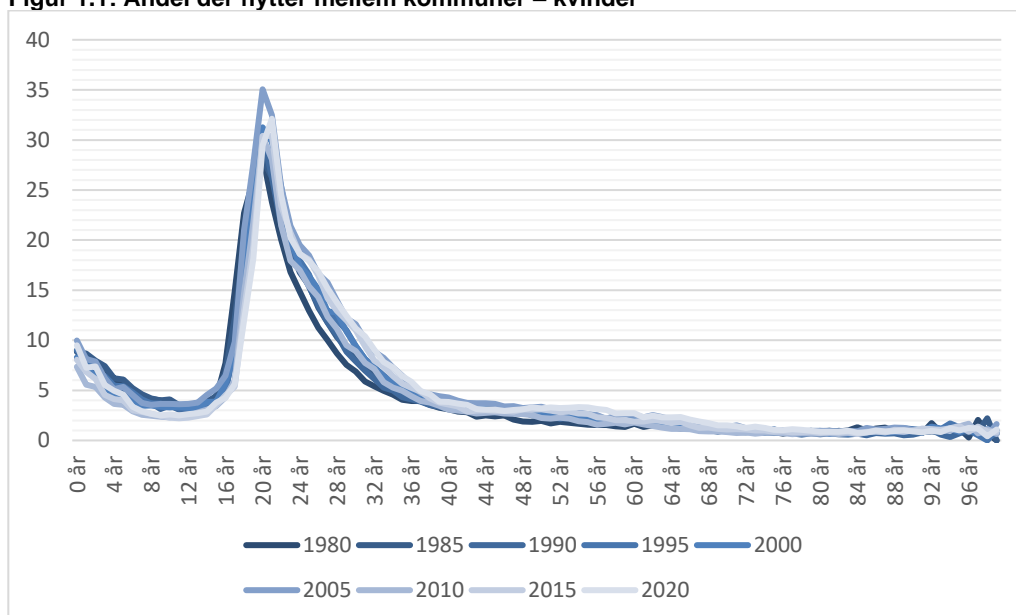
1	Baggrund og indledning	2
2	Metode og data.....	4
2.1	Afgrænsning af population samt valg af status-år	4
2.2	Definition af statusgrupper og tilbageflyttere	5
3	Resultater	6
	Bilag 1.....	12

1 Baggrund og indledning

Flyttemønstret for danskere er relativt statisk. I størstedelen af livet er der ikke mange, som flytter mellem kommuner, men i en periode af livet fra man er ca. 15 til 35 år, er der en flerårig periode, hvor mere end 15 pct. flytter til en anden kommune i løbet af et år, jf. figur 1.1 og 1.2.

Dette hænger sammen med, at de unge i netop dén periode af livet oplever mange betydningsfulde skift i hverdagen. Perioden strækker sig for de fleste over en afslutning af grundskolen, uddannelse, arbejde og etablering af familie.

Figur 1.1: Andel der flytter mellem kommuner – kvinder

Note:
Kilde: Statistikbanken.dk, tabel FLY6, FLY66 og BEF1A

Den store stigning i flytninger mellem kommuner i ungdommen er mere udtalt for kvinder, end den er hos mænd. Omkring 32 pct. af de 21-årige kvinder flyttede i 2020 mellem kommuner, mens 27 pct. 21-årige mænd gjorde

det samme. Mænd flytter omvendt i højere grad end kvinder, når de er i trediveerne. Denne forskel kommer for eksempel til udtryk ved, at andelen, der flytter mellem kommuner, kommer under 10 pct. for kvinder, når de er 32 år, men for mænd først når de er 34.

Over en 40-årig periode fra 1980 til 2020 er flyttemønstret ændret noget. Perioden i ungdommen, hvor danskerne flytter mest mellem kommuner, bliver efterhånden længere. Færre flytter mellem kommuner i barndommen, og en smule flere flytter omkring halvtredsårsalderen.

Dato: 6. december 2021

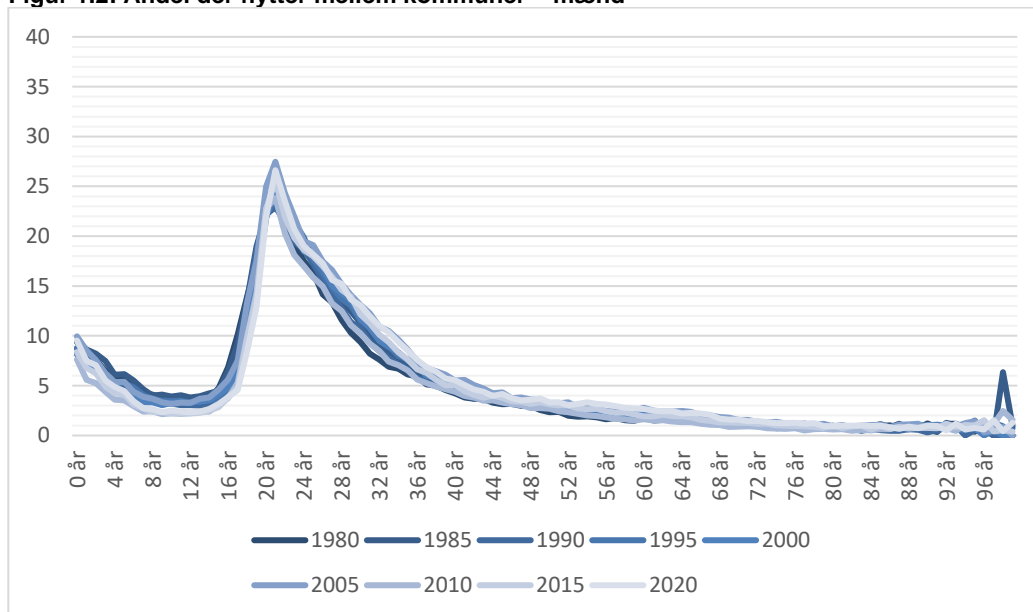
Sags ID: SAG-2021-05200
Dok. ID: 3157279

E-mail: AMMH@kl.dk
Direkte: 3370 3935

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 3 af 12

Figur 1.2: Andel der flytter mellem kommuner – mænd

Note:
Kilde: Statistikbanken.dk, tabel FLY6, FLY66 og BEF1A

De mange flytninger mellem kommuner i ungdommen må per definition betyde, at mange unge forlader den kommune, de er vokset op i. Flytningerne væk fra barndommenskommunen kan både være et specifikt ønske fra den unge, og det kan være et ønske om at gøre noget nyt, f.eks. at gennemføre en uddannelse.

Fordi grundene til at fraflytte barndommenskommunen kan hænge sammen med at være nær uddannelsesmuligheder eller anden aktivitet, som måske ikke er at finde i alle kommuner, er det ikke usandsynligt, at nogle ønsker at flytte tilbage til barndommenskommunen efter en periode et andet sted.

Derfor baserer denne analyse sig på gruppen af tilbageflyttere. De præsenterede resultater forholder sig til det generelle niveau af tilbageflyttere, men også hvilke forskelle der findes i andelen, blandt andet mellem kommunerne.

2 Metode og data

Analysen er baseret på data fra de anonymiserede registre i Danmarks Statistiks forskningsservice. Disse registre giver mulighed for at sammenkoble flere dataregistre og for at analysere sammenhænge mellem bopælskommune og karakteristika, som måtte være relevante.

Kommunerne omtales med deres nuværende navne, dvs. efter kommunalreformen 2007. Adresser i kommuner, som ikke eksisterer længere, er knyttet til den kommune, hvor de nu befinder sig.

2.1 Afgrænsning af population samt valg af status-år

Det sidste år i analysen af et individs flyttemønster, *status-året*, er valgt som det år, hvor personen fylder 35 år. Valget af netop dette år skal ses som en afvejning mellem at undersøge årgange, som er relevante for flyttemønstret blandt de nuværende unge, og at vælge nogle årgange, hvor størstedelen er etableret i en kommune, hvori de kommer til at bo i en længere periode.

Som 35-årige flytter under 10 pct. af den danske befolkning, mænd i lidt højere grad end kvinder, mellem kommuner, jf. figur 1.1 og 1.2. Dette er den laveste andel årgangene oplever siden 18-årsalderen og tyder på, at mange på dette tidspunkt har fundet deres "permanente" kommune.

Derudover betyder det, at de yngste årgange der bliver inkluderet i analysen i 2021, er årgang 1986. Hvis status-året lå placeret senere i livet ville analysen omhandle årgange født tilsvarende tidligere end årgang 1986, og en del af relevansen for de unge, som i dag uddanner sig, etablerer sig og flytter, ville gå tabt.

Tidligere analyser har taget udgangspunkt i et tidligere status-år end året, hvor man fylder 35 år. Én årsag til, at status-året nu er placeret 20 år efter man er fyldt 15, er den ændrede uddannelsessammensætning blandt danskerne. Flere uddannelser, og især lange videregående uddannelser, er placeret få steder i landet, hvorfor mange må flytte til andre kommuner for at komme tættere på et uddannelsessted. I 2008 havde ca. 11 pct. af danskerne mellem 35 og 39 år gennemført mindst en LVU, mens andelen var steget til 21 pct. I 2020, jf. bilag B1.2.

Derudover er status-året valgt under overvejelse af, at mange børnefamilier når at etablere sig der, hvor de kommer til at bo længe. Gennemsnitsalderen for førstegangsførelse har siden 2006 været mellem ca. 29 og 30 år for kvinder og ca. 31 og 32 år for mænd, jf. bilag B1.1. Ved 1. januar det år, hvor man fylder 35 år har gennemsnitsforældre således børn i ca. 2-5-årsalderen. Dette giver forældrene tid til at etablere sig i en ny kommune, hvis det er et ønske eller behov, som opstår, efter de har fået børn.

Barndomskommunen defineres som den kommune, hvor personerne bor det år de fylder 15 år. 14-15-årsalderen er et af de tidspunkter i livet, hvor relativt færrest flytter mellem kommuner, jf. figur 1.1. og 1.2.

Hele analysen afgrænser barndomskommunen således, at kun personer med adresse i Danmark det år, hvor de fyldte 15, er inkluderet. De unge kan sagtens have haft størstedelen af deres barndom i andre kommuner end

Dato: 6. december 2021

Sags ID: SAG-2021-05200
Dok. ID: 3157279

E-mail: AMMH@kl.dk
Direkte: 3370 3935

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 4 af 12

barndomskommunen, men dette vil, jf. flyttefrekvenserne, ikke være tilfældet for størstedelen af en årgang.

Den unge behøver ikke have adresse i Danmark i status-året, da analysen baserer sig på at inddele en årgang i forskellige "flyttekategorier" alt efter deres barndomskommune samt flyttemønster indtil status-året. Alle bopælskommuner registreres hvert år d. 1. januar.

Dette notat inkluderer 11 årgange, 1976-1986, deres barndomskommuner, 1991-2001, deres flyttemønstre samt deres status-kommuner, 2011-2021.

Dato: 6. december 2021

Sags ID: SAG-2021-05200
Dok. ID: 3157279

E-mail: AMMH@kl.dk
Direkte: 3370 3935

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 5 af 12

2.2 Definition af statusgrupper og tilbageflyttere

Den unges *status* kategoriserer de unge i seks forskellige grupper 1. januar i statusåret. Kategoriseringen sker efter nedenstående kriterier og baserer sig på både barndomskommunen, statuskommunen samt bopælskommunen 1. januar alle mellemliggende år.

Samme kommune i start- og slut-år	
1	Skal være registreret som bosiddende i den samme kommune i alle år fra start til slut (begge inkl.). Der må gerne være enkelte år, hvor den unge bor i andre kommuner, men disse perioder må kun omfatte én 1/1 og ikke strække sig over flere år.
2	Skal være registreret bosiddende i den samme kommune i start- og slut-år, men der skal være mindst to sammenhængende år i mellemtiden, hvor det ikke er tilfældet. Må ikke have nogen pause på mindst 4 år med bopæl i en anden kommune.
3	Skal være registreret bosiddende i samme kommune i start- og slut-år. Skal have minimum én pause på mindst 4 år med bopæl i en anden kommune i den mellemliggende periode.
Forskellig kommune i start og slut-år	
4	Skal være registreret bosiddende i forskellige kommuner i start- og slut-år, men kommunerne ligger i samme landsdel, jf. definition fra Danmarks Statistik.
5	Skal være registreret bosiddende i forskellige kommuner i start- og slut-år, og kommunerne ligger i forskellige landsdele, jf. definitionen fra Danmarks statistik.

6	Der er ikke registreret nogen kommune pr. 1. januar det år, hvor den unge fylder 35 år.
----------	---

Tilbageflyttere er personer, som er vendt tilbage til deres barndomskommune, men som ikke hele tiden har boet der. Gruppen defineres som summen af kategorierne 2 og 3 fra status-variablen. Det betyder, at tilbageflyttere skal bo i den samme kommune det år, de fylder 15 år, og det år de fylder 35 år, målt 1. januar. Derudover skal de have boet i en anden kommune (eller uden for Danmark) mindst én gang i en periode, som mindst strækker sig over to januar-måneder i træk.

3 Resultater

Næsten en fjerdedel af de danske unge bliver boende i deres barndomskommune fra de er 15 til 35 år, mens de resterende tre fjerdedele flytter væk fra kommunen, jf. figur 3.1.

Der er dog nogle unge, som kun flytter væk fra barndomskommunen for en periode og derefter vender tilbage. Ca. 5 pct. af årgang 1986 har været fraflyttet deres barndomskommune mindst én gang i 2-3 år, men bor der igen senest det år, de fylder 35. Næsten en ud af ti har været fraflyttet i længere perioder.

Af de unge som ikke bor i deres barndomskommune, når de fylder 35 år, er de fleste flyttet til en kommune i en anden landsdel, svarende til 38 pct. af den samlede årgang. En mindre del vælger at placere sig i en anden kommune i den samme landsdel, og under 5 pct. af den samlede årgang er ikke at finde med bopæl i en dansk kommune af forskellige årsager.

Dato: 6. december 2021

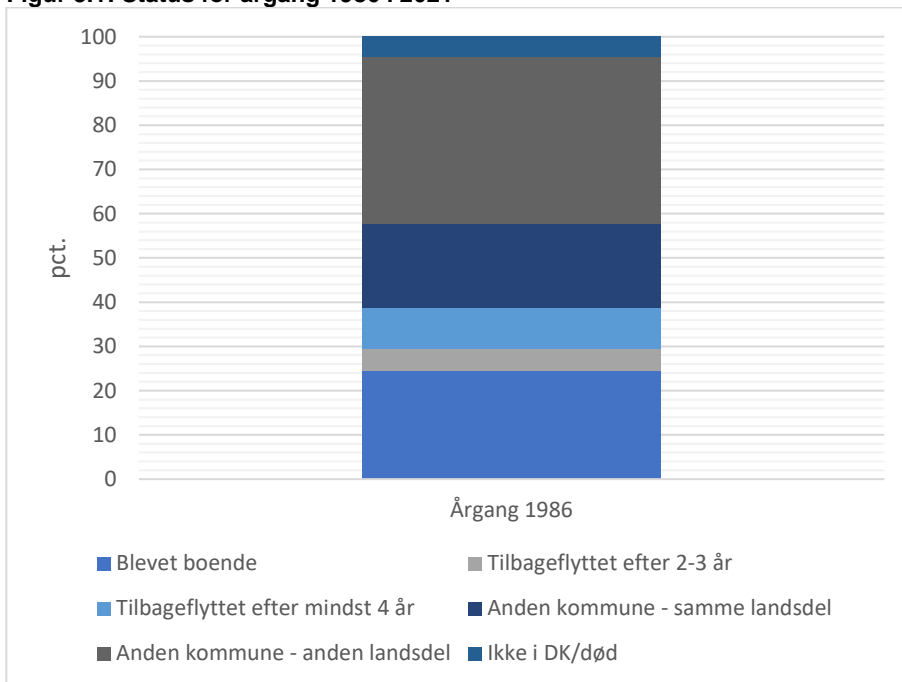
Sags ID: SAG-2021-05200
Dok. ID: 3157279

E-mail: AMMH@kl.dk
Direkte: 3370 3935

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 6 af 12

Figur 3.1: Status for årgang 1986 i 2021

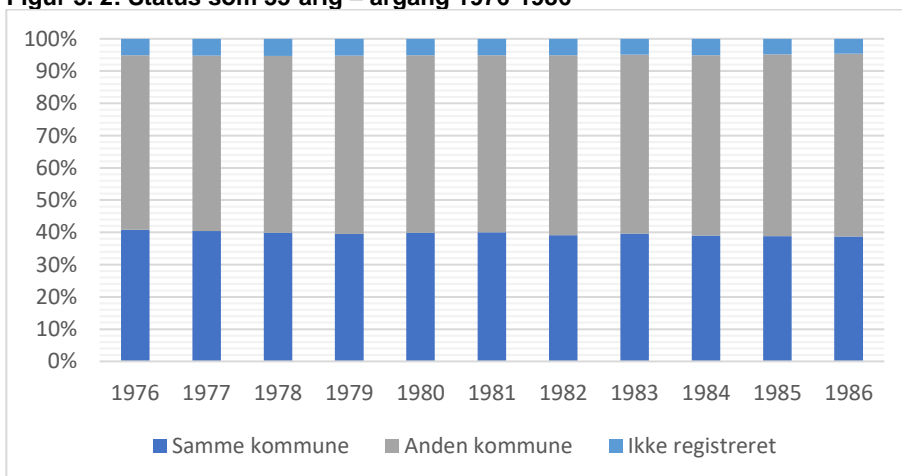

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

Danskerne bopælskommune i det år, de fylder 35 relativt til deres barndommskommune, har ikke ændret sig markant de seneste 11 år. Alle årgange fra 1976-1986 har haft flyttemønstre, der har betydet, at 38-42 pct. bor i barndommskommunen som voksne, jf. figur 3.2.

Der er en svag tendens til, at de yngre årgange i mindre grad boede i deres barndommskommune som 35-årige, eksempelvis var andelen 41 pct. for årgang 1976 i 2011 og 39 pct. for årgangene 1984-1986 i 2019-2021.

Figur 3.2: Status som 35-årig – årgang 1976-1986

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

Dato: 6. december 2021

Sags ID: SAG-2021-05200
Dok. ID: 3157279

E-mail: AMMH@kl.dk
Direkte: 3370 3935

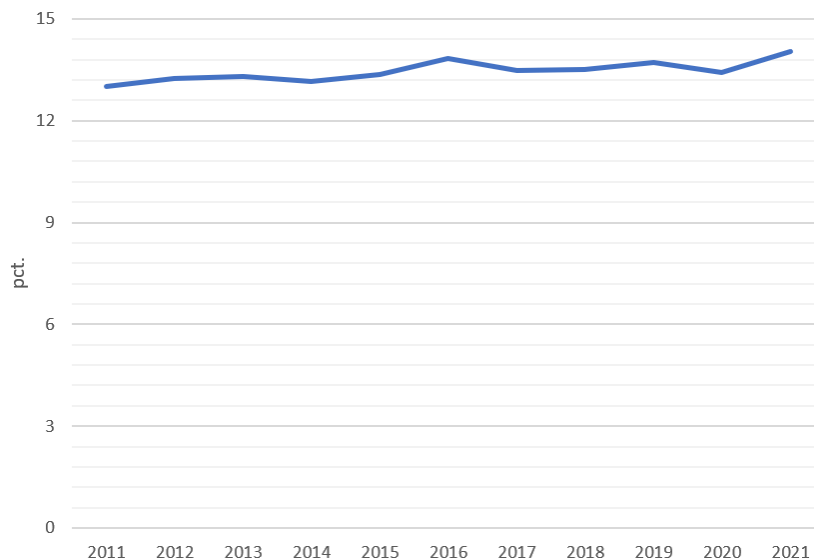
Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 7 af 12

Den svage tendens til, at unge i højere grad bosætter sig i en anden kommune end deres barndommkommune, skyldes i høj grad, at der er flere, der flytter væk fra barndommkommunen og ikke, at der er færre, der flytter tilbage. Der er nemlig ikke et fald i andel tilbageflyttere, men derimod en svag stigning i løbet af de sidste 11 år, jf. figur 3.3.

I 2011 havde 13 pct. af årgang 1976 været fraflyttet deres barndommkommune i mindst to år og vendt tilbage igen. Denne andel var 14 pct. i 2021, og alle andele for de mellemliggende årgange findes i intervallet 13-14 pct.

Figur 3.3: Andel tilbageflyttere over tid

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

Mere end 7 pct. af danskerne født i 1986 har været fraflyttet deres barndommkommune i mindst 2 år for at vende tilbage inden det år, hvor de fylder 35 år, jf. figur 3.4. Områderne med flest tilbageflyttere findes især i omegnen af kommuner med de største danske byer, mens flere yderkommuner samt områder i Nordsjælland oplever, at en mindre andel af deres unge borgere fraflytter kommunen og vender tilbage igen senere.

I ca. en fjerdedel af de danske kommuner, nemlig 23 kommuner, er mere end 16 pct. af ungdomsårgangen tilbageflyttere. Helt i toppen findes Syddjurs og Nyborg, hvor 21 og 19 pct. er tilbageflyttere, men også Dragør, Greve og Tårnby kommuner har 18 pct. og dermed relativt mange tilbageflyttere.

I fem kommuner er under 10 pct. af årgang 1986 flyttet tilbage. Det drejer sig om Billund, Halsnæs, Lyngby-Taarbæk, Langeland og Hørsholm. Hørsholm kommune har færrest tilbageflyttere af årgang 1986, da 8 pct. er fraflyttet og vendt tilbage inden 2021.

Dato: 6. december 2021

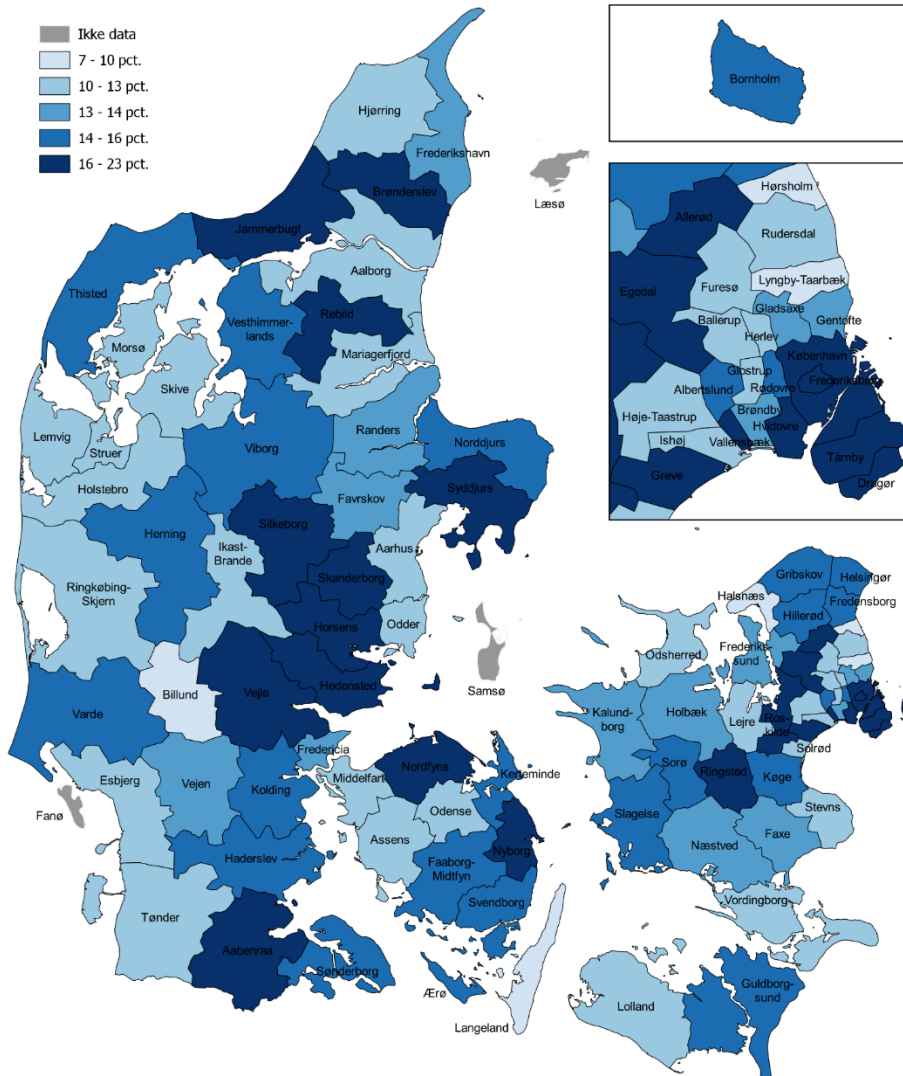
Sags ID: SAG-2021-05200
Dok. ID: 3157279

E-mail: AMMH@kl.dk
Direkte: 3370 3935

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 8 af 12

Figur 3.4: Andel tilbageflyttere – årgang 1986

Dato: 6. december 2021

Sags ID: SAG-2021-05200
Dok. ID: 3157279

E-mail: AMMH@kl.dk
Direkte: 3370 3935

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 9 af 12

Note: Læsø, Samsø og Fanø er udeladt af diskretionshensyn
Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

Der er nogle kommuner, som på tværs af årgange, enten har relativt store eller små andele tilbageflyttere, jf. figur 3.5. Kommunerne Tårnby, Hedensted og Dragør har på tværs af 11 ungdomsårgange andele af tilbageflyttere på hhv. 21, 19 og 18 pct., hvilket er de største andele blandt kommunerne.

Glostrup, Ishøj, Lolland og Lemvig har andele på 10 pct., og på Langeland er et antal svarende til 9 pct. af alle, der i årene 1991-2001 blev 15 år i kommunen, fraflyttet og vendt tilbage, inden de blev 35 år.

Andelen af tilbageflyttere kan også variere for nabokommuner. For eksempel har Hvidovre kommune en andel på 16 pct. og ligger dermed blandt de største andele, mens Glostrup har en andel på 10 pct. Nabokommunerne Egedal og Ballerup ligger også placeret i hver sin ende af skalaen med hhv. 17 og 11 pct. tilbageflyttere.

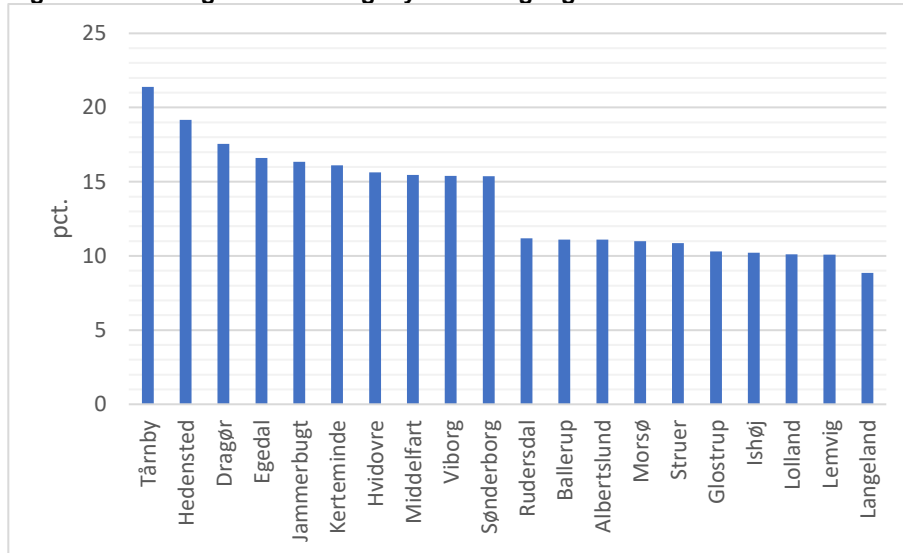
Dato: 6. december 2021

 Sags ID: SAG-2021-05200
 Dok. ID: 3157279

 E-mail: AMMH@kl.dk
 Direkte: 3370 3935

 Weidekampsgade 10
 Postboks 3370
 2300 København S

 www.kl.dk
 Side 10 af 12

Figur 3.5: Flest og færrest tilbageflyttere – årgang 1976-1986

Note: Kun kommuner, hvor andel tilbageflyttere ikke er udeladt af diskretionshensyn for nogen årgang. Andelen er beregnet som summen statusgruppe 2+3 for alle årgange delt med summen af ungdomsårgange for alle årgange. Andelen er derfor ikke et udtryk for et nedslag på noget tidspunkt, men kan ses som en slags gennemsnit over tid.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

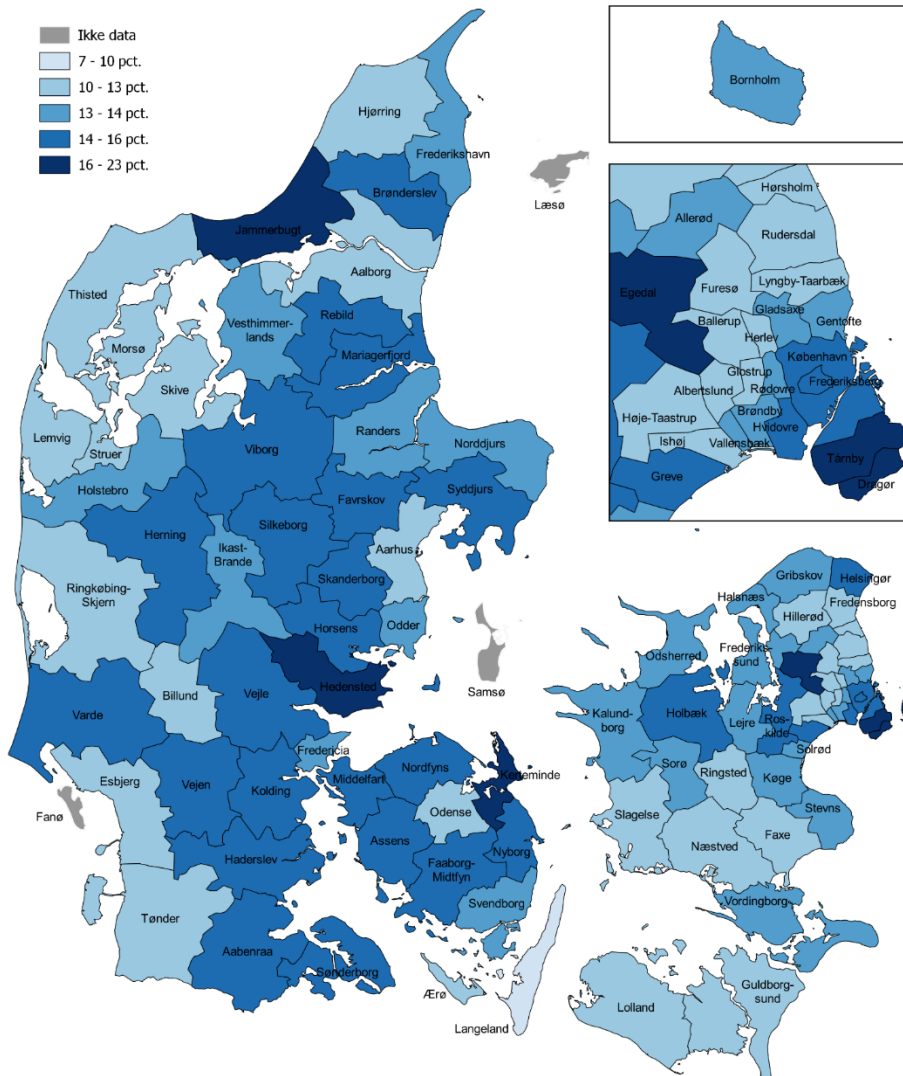
Selvom enkelte kommuner, der ligger tæt på hinanden, har markant forskellige andele tilbageflyttere, tegner der sig nogle geografiske mønstre, når man ser på kommunerne i hele Danmark, jf. figur 3.6.

Her illustreres den langsomme udvikling i danskernes flyttemønstre ved, at mange kommuner både for årgang 1986, jf. figur 3.4, og for alle årgangene 1976-1986 ligger tæt på den samme placering i andel tilbageflyttere.

Dette gælder for eksempel Jammerbugt og Hedensted kommuner, hvor hhv. 16 og 19 pct. er tilbageflyttere for de 11 ungdomsårgange. Egedal, Dragør og Tårnby har også høje andele på tværs af årgange, hhv. 17, 18 og 21 pct.

Omvendt har Aalborg og Odense generelt lave andele tilbageflyttere. For hele perioden er andelen hhv. 12 og 11 pct. Nogle af de nordsjællandske kommuner, som havde lave andele i 2021, har det også over tid. Her findes for eksempel Lyngby-Taarbæk og Hørsholm, hvor tilbageflytter-andelen er 12 pct.

Figur 3.6: Andel tilbageflyttere – årgang 1976-1986

Dato: 6. december 2021

Sags ID: SAG-2021-05200
Dok. ID: 3157279

E-mail: AMMH@kl.dk
Direkte: 3370 3935

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 11 af 12

Note: Kun kommuner, hvor andel tilbageflyttere ikke er udeladt af diskretionshensyn for nogen årgang. Andelen er beregnet som summen statusgruppe 2+3 for alle årgange delt med summen af ungdomsårgange for alle årgange. Andelen er derfor ikke et udtryk for et nedslag på noget tidspunkt, men kan ses som en slags gennemsnit over tid.

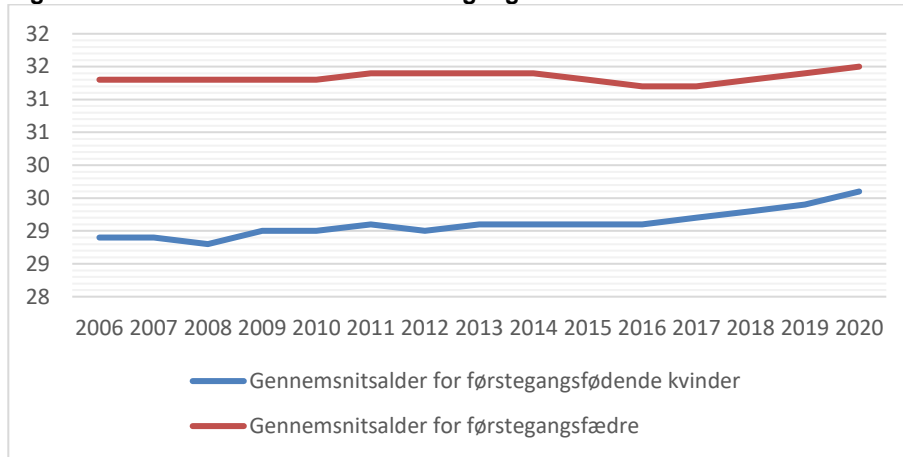
Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

Bilag 1

Dato: 6. december 2021

Figur B1.1: Gennemsnitsalder for førstegangsførelse

Sags ID: SAG-2021-05200
Dok. ID: 3157279

E-mail: AMMH@kl.dk
Direkte: 3370 3935

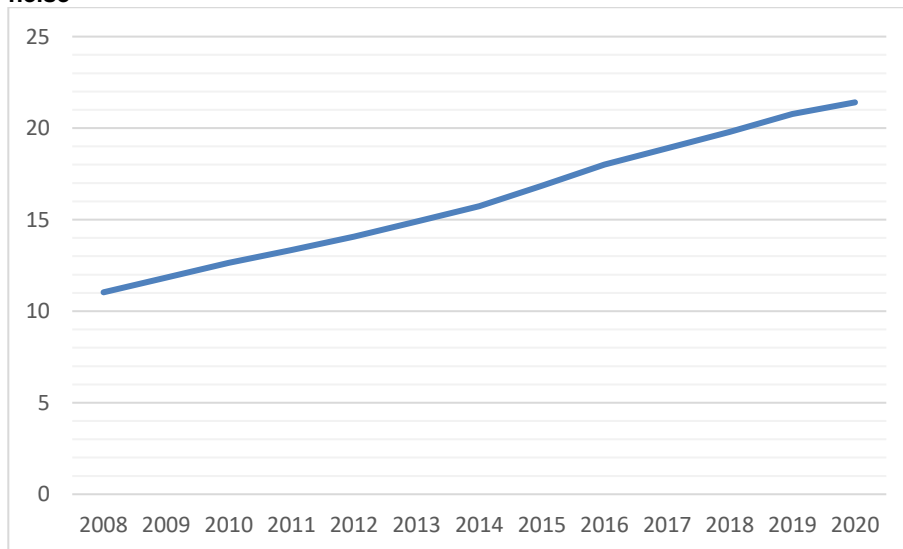
Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 12 af 12

Note:

Kilde: Statistikbanken.dk, tabel FOD111.

Figur B1.2: Andel 35-39-årige med gennemført LVU, Ph.d. eller forskeruddannelse

Note:

Kilde: Statistikbanken.dk, tabel HFUDD11.